

Απόφαση 51 / 2018 (Δ, ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ)

Αριθμός 51/2018

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Δ' Πολιτικό Τμήμα

Συγκροτήθηκε από τους Δικαστές: Ειρήνη Κιουρκτσόγλου - Πετρουλάκη, Αντιπρόεδρο του Αρείου Πάγου, Ελένη Διονυσοπούλου, Σοφία Ντάντου, Γεώργιο Χοϊμέ και Αλεξάνδρα Κακκαβά, Αρεοπαγίτες.

Συνήλθε σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημά του, στις 17 Μαρτίου 2017, με την παρουσία και του Γραμματέα Αθανασίου Λιάπη, για να δικάσει μεταξύ:

Α. Του αναιρεσεύοντος: Δ. Τ. του Βασιλείου, κατοίκου Θεσσαλονίκης, ο οποίος εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Γεώργιο Πανούση.

Των αναιρεσιβλήτων: 1) Ε. Π. του Σ., 2) Λ. συζ. Ε. Π., το γένος Μ. Α., κατοίκων ..., 3) Έ. Α. του Α., 4) Μ. Α. του Τ., κατοίκων ..., 5) Λ. Α. του Μ., κατοίκου ..., 6) Α. Α. του Μ., 7) Β. Α. του Μ., κατοίκων ..., 8) Ά. Α. του Μ., συζ. Ν. Ν., κατοίκου ... και 9) Α. Α. του Μ., συζ. Α. Τ., κατοίκου ..., οι οποίοι εκπροσωπήθηκαν από τον πληρεξούσιο δικηγόρο τους Κωνσταντίνο Γκρινιάρáκη.

Β. Της αναιρεσεύουσας: Αλλοδαπής ασφαλιστικής εταιρίας με την επωνυμία "... (όπως μετονομάστηκε η "... LTD", η οποία από 1-3-2012 ανέλαβε το χαρτοφυλάκιο στην Ελλάδα της "..."), που εδρεύει στο ... και εκπροσωπείται νόμιμα, αντιπροσωπεύεται δε στην Ελλάδα από την ανώνυμη εταιρία με την επωνυμία "... ΑΕ" (όπως μετονομάστηκε η "... ΑΕ"), που εδρεύει στην ... και εκπροσωπείται νόμιμα, η οποία εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο της Παναγιώτη Βρεττό.

Των αναιρεσιβλήτων: 1) Λ. συζ. Ε. Π., το γένος Μ. Α., κατοίκου ..., 2) Έ. Α. του Α., 3) Μ. Α. του Τ., κατοίκων ..., 4) Λ. Α. του Μ., κατοίκου ..., 5) Α. Α. του Μ., 6) Β. Α. του Μ., κατοίκων ..., 7) Ά. Α. του Μ., συζ. Ν. Ν., κατοίκου ..., 8) Α. Α. του Μ., συζ. Α. Τ., κατοίκου ... και 9) Ε. Π. του Σ., κατοίκου ..., οι οποίοι εκπροσωπήθηκαν από τον πληρεξούσιο δικηγόρο τους Κωνσταντίνο Γκρινιάρáκη.

Η ένδικη διαφορά άρχισε με την από 3-4-2013 αγωγή των ήδη υπό στοιχ. Α και Β αναιρεσιβλήτων, που κατατέθηκε στο Μονομελές Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης και συνεκδικάστηκε με την από 20-5-2013 παρεμπόμπουσα αγωγή της ήδη υπό στοιχ. Β αναιρεσεύουσας. Εκδόθηκαν οι αποφάσεις: 5971/2014 οριστική του ίδιου Δικαστηρίου και 1899/2015 του Μονομελούς Εφετείου Θεσσαλονίκης.

Την αναίρεση της τελευταίας απόφασης ζητεί ο υπό στοιχ. Α αναιρεσείων με την από 17-5-2016 αίτησή του και η υπό στοιχ. Β αναιρεσείουσα με την από 27-4-2016 αίτησή της.

Κατά τη συζήτηση των υποθέσεων αυτών, με Εισηγήτρια την Αρεοπαγίτη Σοφία Ντάντου, που εκφωνήθηκαν από το πινάκιο, οι διάδικοι παραστάθηκαν όπως σημειώνεται πιο πάνω.

Οι πληρεξούσιοι των αναιρεσειόντων ζήτησαν την παραδοχή των αιτήσεων αναίρεσής τους, ο πληρεξούσιος των αναιρεσιβλήτων την απόρριψή τους, καθένας δε την καταδίκη του αντιδίκου μέρους στη δικαστική δαπάνη.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Από την διάταξη του άρθρου 246 ΚΠολΔ, που εφαρμόζεται και στην αναιρετική δίκη κατ' άρθρο 573 παρ. 1 ΚΠολΔ προκύπτει ότι το Δικαστήριο σε κάθε στάση της δίκης μπορεί, αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αίτηση κάποιου διαδίκου, να διατάξει την ένωση και συνεκδίκηση περισσότερων ενώπιόν του δικών ανάμεσα στους ίδιους ή διαφορετικούς διαδίκους, αν υπάγονται στην ίδια διαδικασία και κατά την κρίση του διευκολύνεται ή επιταχύνεται η διεξαγωγή της δίκης ή επέρχεται μείωση των εξόδων. Στην προκειμένη περίπτωση οι από 27.4.2016 (και με αριθμό κατάθ. ...2016) και 17.5.2016 (και με αριθμό κατάθ. ...2016) αιτήσεις αναίρεσης της 1899/2015 αποφάσεως του Μονομελούς Εφετείου Θεσσαλονίκης πρέπει να συνεκδικασθούν, διότι, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, διευκολύνεται η διεξαγωγή της δίκης και επέρχεται μείωση των εξόδων αυτής. Με τις από 27.4.2016 (και με αριθμό κατάθ. ...2016) και 17.5.2016 (και με αριθμό κατάθ. ...2016) συνεκδικασθείσες αιτήσεις αναίρεσης προσβάλλεται η 1899/2015 απόφαση του Μονομελούς Εφετείου Θεσσαλονίκης, που εκδόθηκε κατ' αντιμωλία των διαδίκων, κατά την ειδική διαδικασία των διαφορών για ζημιές από αυτοκίνητο και την σύμβαση ασφάλισης αυτού (άρθρο 681Α ΚΠολΔ), με την οποία συνεκδικάσθηκαν η από 27.5.2014 (και με αριθμό κατάθ. .../2014) έφεση των εναγόντων και ήδη αναιρεσιβλήτων σε αμφότερες τις αιτήσεις αναίρεσης και οι ασκηθείσες με τις από 4.2.2015 έγγραφες προτάσεις των εναγομένων και ήδη αναιρεσειόντων αντεφέσεις, απορρίφθηκαν κατ' ουσία οι αντεφέσεις των αναιρεσειόντων, έγινε δεκτή η έφεση των αναιρεσιβλήτων κατά της εκκληθείσας πρωτοβάθμιας απόφασης, η οποία εξαφανίσθηκε ως προς την από 3.4.2013 (και με αριθμό κατάθ. .../2013) ένδικη (κύρια) αγωγή περί χρηματικής ικανοποίησης λόγω ψυχικής οδύνης όλων των εναγόντων και επιπρόσθετα και αποζημίωσης του πρώτου εξ αυτών και ακολούθως έγινε κατά ένα μέρος δεκτή ως ουσιαστικά βάσιμη η αγωγή και ως προς τους λοιπούς ενάγοντες και ήδη αναιρεσίβλητους, αφού με την εκκληθείσα και εξαφανισθείσα από το Εφετείο πρωτοβάθμια απόφαση η ένδικη (κύρια) αγωγή χρηματικής ικανοποίησης λόγω ψυχικής οδύνης, που οι ενάγοντες - αναιρεσίβλητοι δοκίμασαν από τον θάνατο της Μ. - Θ. Π., θετής θυγατέρας του πρώτου ενάγοντος και φυσικής -βιολογικής συγγενούς των λοιπών εναγόντων και ειδικότερα αδελφής της δεύτερης εξ αυτών, η οποία (δεύτερη) είναι και σύζυγος του πρώτου, φυσικής-βιολογικής θυγατέρας των τρίτης και τετάρτου και φυσικής-βιολογικής αδελφής των πέμπτου, έκτου, έβδομου, όγδοης και ένατης των εναγόντων, έγινε δεκτή μόνον ως προς τον πρώτο ενάγοντα, θετό πατέρα της θανούσας και απορρίφθηκε ως προς τους λοιπούς ενάγοντες, που αποτελούν τα μέλη της φυσικής-βιολογικής οικογένειας της θανούσας.

Ειδικότερα, οι ενάγοντες και ήδη αναιρεσίβλητοι σε αμφότερες τις παραπάνω αιτήσεις αναίρεσης με την από 3.4.2013 (και με αριθμό κατάθ. .../2013) αγωγή τους, ισχυριζόμενοι ότι κατά το αυτοκινητιστικό ατύχημα, που συνέβη στη Θεσσαλονίκη στις 8.3.2012, από υπαιτιότητα του πρώτου εναγομένου, Δ. Τ., αναιρεσεύοντα στην από 17-5-2016 αίτηση αναίρεσης, οδηγού και ιδιοκτήτη, της με αριθμό κυκλ. ... δίκυκλης μοτοσυκλέτας, ασφαλισμένης στη δεύτερη εναγομένη ασφαλιστική εταιρεία με την επωνυμία "... Α.Ε.", η οποία μετονομασθείσα σε "... Α.Ε.", ήδη αναιρεσεύουσα στην από 27-4-2016 αίτηση αναίρεσης, εκπροσωπεί και αντιπροσωπεύει στην Ελλάδα την εδρεύουσα στο ... αλλοδαπή ασφαλιστική εταιρεία με την επωνυμία "...", θανατώθηκε η συνεπιβάτης της εν λόγω μοτοσυκλέτας Μ.-Θ. Π., θετή θυγατέρα του πρώτου ενάγοντος και φυσική συγγενής των λοιπών εναγόντων, εκ των οποίων οι τρίτη και τέταρτος αποτελούσαν τους φυσικούς γονείς της και οι λοιποί τα φυσικά αδέρφια της, η δε δεύτερη ενάγουσα Λ. Π., το γένος Μ. Α., εκτός από φυσική αδελφή της θανούσας, είναι και σύζυγος του πρώτου ενάγοντος, θετού πατέρα της θανούσας, ζήτησαν να τους επιδικασθούν ως χρηματική ικανοποίηση, λόγω ψυχικής οδύνης, τα αναφερόμενα σ' αυτή χρηματικά ποσά, ο δε πρώτος εξ αυτών επιπλέον και αποζημίωση 2.500,00 ευρώ (για έξοδα κηδείας και μεταφοράς της σωρού της θανούσας). Η παρεμπιπτόντως ενάγουσα ασφαλιστική εταιρία με την επωνυμία "... με την από 20.5.2013 (και με αριθμό κατάθ. .../2013) παρεμπίπτουσα αγωγή ισχυριζόμενη, ότι σε βάρος της ασκήθηκε η ανωτέρω από 3-4-2013 αγωγή, της οποίας το περιεχόμενο εκθέτει αυτούσιο, ζήτησε σε περίπτωση ήττας της να αναγνωρισθεί, ότι ο παρεμπιπτόντως εναγόμενος οφείλει να της καταβάλει οποιοδήποτε ποσό υποχρεωθεί να καταβάλει στους ενάγοντες της ως άνω από 3.4.2013 κύριας αγωγής για τον λόγο, ότι ο παρεμπιπτόντως εναγόμενος ασφαλισμένος της, οδηγός της εμπλακείσας στο ατύχημα δίκυκλης μοτοσυκλέτας, κατά τον χρόνο του ατυχήματος βρισκόταν υπό την επίδραση οινοπνεύματος, που εξαιρείται της ασφαλιστικής καλύψεως.

Το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο με την 5971/2014 απόφασή του δέχθηκε: α) εν μέρει ως ουσία βάσιμη την από 3.4.2013 κύρια αγωγή ως προς τον πρώτο ενάγοντα-θετό πατέρα της θανούσας και απέρριψε την αγωγή ως προς τους λοιπούς οκτώ ενάγοντες, που όπως προεκτέθηκε, αποτελούσαν την φυσική οικογένεια της θανούσας, εκ των οποίων η δεύτερη εξ αυτών, όπως προαναφέρθηκε, εκτός από φυσική αδελφή της θανούσας είναι και σύζυγος του πρώτου ενάγοντος-θετού πατέρα της θανούσας, με την οποία ζήτησαν να τους επιδικασθεί χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης, που δοκίμασαν από τον θάνατο της συγγενούς τους Μ.-Θ. Π. και β) την από 20.5.2013 παρεμπίπτουσα αγωγή της παρεμπιπτόντως ενάγουσας ασφαλιστικής εταιρείας κατά του παρεμπιπτόντως εναγομένου -ασφαλισμένου της. Ακολουθώντας το Εφετείο Θεσσαλονίκης με την προσβαλλόμενη απόφασή του, κατά παραδοχή σχετικού λόγου έφεσης των εναγόντων-εκκαλούντων, εξαφάνισε την ως άνω πρωτοβάθμια απόφαση, ως προς την κύρια αγωγή, κατά τα ήδη εκτεθέντα και επιδίκασε στον πρώτο εκκαλούντα (και πρώτο ενάγοντα) θετό πατέρα της θανούσας, αποζημίωση από 1.592,50 ευρώ και 50.000,00 ευρώ ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης από τον θάνατο της θετής θυγατέρας του και στη συνέχεια αφού έκρινε ότι το αίτημα των λοιπών εκκαλούντων (και οκτώ λοιπών εναγόντων) είναι νόμω βάσιμο, στηριζόμενο στην διάταξη του άρθρου 932 παρ. γ' Α.Κ., επιδίκασε σ' αυτούς για την πιο πάνω αιτία, σε καθένα από τους δεύτερη, τρίτη και τέταρτο των εναγόντων (φυσική αδελφή και φυσικούς γονείς της θανούσας), 15.000,00 ευρώ και σε

καθένα από τους πέμπτο, έκτο, έβδομο, όγδοη και ένατη των εναγόντων (φυσικά αδέρφια της θανούσας), 10.000,00 ευρώ. Κατά της απόφασης αυτής οι αναιρεσεύοντες, με τις ως άνω συνεκδικασθείσες αιτήσεις αναίρεσεως, παραπονούνται για ευθεία παραβίαση των ουσιαστικών διατάξεων των άρθρων 932 εδ. γ' και 1561 ΑΚ και ζητούν να εξαφανισθεί η προσβαλλόμενη απόφαση ως προς τους δεύτερη, τρίτη, τέταρτο, πέμπτο, έκτο, έβδομο, όγδοη και ένατη των αναιρεσιβλήτων της από 17-5-2016 αίτησης αναίρεσης και αντίστοιχα, πρώτη, δεύτερη, τρίτο, τέταρτο, πέμπτο, έκτο, έβδομη και όγδοη των αναιρεσιβλήτων της από 27-4-2016 αίτησης αναίρεσης, διότι αυτοί ως μέλη της φυσικής -βιολογικής οικογένειας της θανούσας δεν εντάσσονται στην "οικογένεια" της θανούσας.

Κατά το άρθρο 932 εδ. 3 ΑΚ, σε περίπτωση θανάτωσης προσώπου, η χρηματική ικανοποίηση μπορεί να επιδικασθεί στην οικογένεια του θύματος λόγω ψυχικής οδύνης. Στη διάταξη αυτή δεν γίνεται προσδιορισμός της έννοιας του όρου "οικογένεια του θύματος", προφανώς γιατί ο νομοθέτης δεν θέλησε να διαγράψει δεσμευτικώς τα όρια ενός θεσμού, ο οποίος, ως εκ της φύσης του, υφίσταται αναγκαίως τις επιδράσεις από τις κοινωνικές διαφοροποιήσεις, κατά τη διαδρομή του χρόνου. Κατά την αληθή, όμως, έννοια της εν λόγω διάταξης, που απορρέει από τον σκοπό της θέσπισής της, στην οικογένεια του θύματος ως αόριστης νομικής έννοιας περιλαμβάνονται οι εγγύτεροι και στενώς συνδεόμενοι συγγενείς του θανατωθέντος, που δοκιμάσθηκαν ψυχικά από την απώλεια του και για την ανακούφιση του ηθικού πόνου των οποίων στοχεύει η διάταξη αυτή, αδιαφόρως αν συζούσαν μαζί του ή διέμεναν χωριστά. Τίθενται επομένως δύο κριτήρια που θα πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά: α) ο δικαιούχος να είναι συγγενής του θύματος - τυπική προϋπόθεση και β) να δοκίμασε πόνο και θλίψη από την απώλειά του - ουσιαστική προϋπόθεση. Το πρώτο κριτήριο πληρούται με τη σχέση συγγένειας, που συνδέει το θανόντα με τον δικαιούχο, ενώ το δεύτερο αποτελεί ζήτημα πραγματικό, που κρίνεται κυριαρχικά από το Δικαστήριο της ουσίας. Στο πλαίσιο της παραδοχής αυτής γίνεται δεκτό ότι δικαιούνται χρηματικής ικανοποίησης λόγω ψυχικής οδύνης οι γονείς, τα γνήσια τέκνα, ο σύζυγος, το εξώγαμο τέκνο που έχει αναγνωρισθεί εκουσίως ή δικαστικά, οι θετοί γονείς και τα θετά τέκνα, τα αδέρφια του αμφιθαλή και ετεροθαλή, οι ανιόντες, ο πεθερός, η πεθερά, η νύφη και ο γαμβρός από υιό, οι απώτεροι, ήτοι τα εγγόνια και δισέγγονα αυτού, η μητριά και ο πατριός, η εν διαστάσει σύζυγος του θανόντος, ενώ δεν δικαιούνται ψυχικής οδύνης: η νύφη και ο γαμβρός από αδερφό (κουινιάδα-κουινιάδος), τα ανίψια, οι θείοι, οι πρώτοι εξάδελφοι, οι ανιψιοί, καθώς και τα πρόσωπα που τελούν σε ελεύθερη ένωση (Ολ.ΑΠ 21/2000, ΑΠ 602/2015).

Εξάλλου σύμφωνα με το άρθρο 1561 ΑΚ με την υιοθεσία διακόπτεται κάθε δεσμός του ανήλικου με τη φυσική του οικογένεια, με εξαίρεση τις ρυθμίσεις περί κωλυμάτων γάμου των άρθρων 1356 και 1357 και ο ανήλικος εντάσσεται πλήρως στην οικογένεια του θετού γονέα του. Έναντι του θετού γονέα και των συγγενών του ο ανήλικος έχει όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τέκνου γεννημένου σε γάμο. Με την υιοθεσία, λοιπόν, του ανήλικου επέρχεται η πλήρης ένταξη αυτού στη θετή του οικογένεια, ήτοι η πλήρης εξομοίωση του θετού τέκνου με γνήσιο κατιόντα του θετού γονέα. Η εν λόγω διάταξη ορίζει ρητά τις έννομες συνέπειες της υιοθεσίας ανήλικου κατά τρόπο απόλυτο με εξαίρεση αφενός μεν τα κωλύματα γάμου (άρθρα 1356 και 1357 ΑΚ), αφετέρου δε την υιοθεσία του τέκνου εκ μέρους ενός των συζύγων (άρθρο 1562 ΑΚ). Επομένως ο νομοθέτης, όπως προκύπτει από την διατύπωση της διάταξης θέλησε και προέβλεψε μόνο δύο περιπτώσεις

εξαιρέσεων από το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1561 ΑΚ και εξ αντιδιαστολής συνάγεται, ότι δεν θέλησε να ορίσει εξαιρέσεις από άλλες από τις προαναφερόμενες, όπως η προκειμένη της ένταξης της φυσικής -βιολογικής οικογένειας στην έννοια της οικογένειας, του υιοθετηθέντος τέκνου της. Ενόψει δε του ότι ο θετός γονέας και το θετό τέκνο έχουν αμοιβαία υποχρέωση διατροφής (άρθρο 1485 επ. ΑΚ), αποκτούν αμοιβαία κληρονομικά δικαιώματα σε συνδυασμό με το γεγονός ότι το θετό τέκνο έχει την υποχρέωση να παρέχει τις υπηρεσίες του στον θετό γονέα (1508 ΑΚ επ.), η γονική μέριμνα των φυσικών γονέων αντικαθίσταται αυτοδικαίως από την γονική μέριμνα των θετών γονέων (1566 εδ. α' ΑΚ), οι φυσικοί γονείς κανένα δικαίωμα επικοινωνίας δεν έχουν με το θετό τέκνο (1566 εδ. β' ΑΚ), η γονική μέριμνα των θετών γονέων δεν επανέρχεται στους φυσικούς γονείς αν κατά τη διάρκεια της ανηλικότητας του θετού τέκνου πάψει για οποιοδήποτε λόγο (1568 ΑΚ) και το θετό τέκνο λαμβάνει το επώνυμο του θετού γονέα (1563 εδ. α' ΑΚ), προκύπτουν, ανενδοιάστως, τα ακόλουθα: Με την υιοθεσία καταλύεται κάθε δεσμός του θετού τέκνου με την φυσική του οικογένεια και αυτό εντάσσεται πλήρως στην οικογένεια του θετού πατέρα, με εξαίρεση τις ρυθμίσεις περί κωλυμάτων γάμου των άρθρων 1356 και 1357 ΑΚ και της υιοθεσίας του τέκνου εκ μέρους ενός των συζύγων (άρθρο 1562 ΑΚ), διότι με την υιοθεσία επέρχεται η μετάβαση του θετού τέκνου από ένα σύνολο οικογενειακών και κληρονομικών δικαιωμάτων και υποχρεώσεων σε ένα άλλο και η μετάβαση αυτή συντελείται κατά τρόπο πλήρη, απόλυτο και αποκλειστικό. Επομένως με την πλήρη υιοθεσία οι έννομες συνέπειες της ΑΚ 1561 επέρχονται σε κάθε κλάδο του δικαίου και αποτελούν λογική συνέπεια της πλήρους ένταξης με αποτέλεσμα τα μέλη της φυσικής -βιολογικής οικογένειας του θύματος να μην εντάσσονται στην αόριστη νομική έννοια της "οικογένειας" του άρθρου 932 εδ. γ' ΑΚ και να μην συμπεριλαμβάνονται στα δικαιούμενα κατ' άρθρο 932 εδ. γ' ΑΚ χρηματικής ικανοποίησης, λόγω ψυχικής οδύνης πρόσωπα, σε περίπτωση θανατώσεως του υιοθετουμένου (π.ρ.βλ. ΑΠ 451/2011). Τέλος, κατά τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 1 του ΚΠολΔ αναίρεση επιτρέπεται μόνον αν παραβιάστηκε κανόνας του ουσιαστικού δικαίου στον οποίο περιλαμβάνονται και οι ερμηνευτικοί κανόνες των δικαιοπραξιών. Ο κανόνας δικαίου παραβιάζεται, αν δεν εφαρμοστεί, ενώ συνέτρεχαν οι πραγματικές προϋποθέσεις για την εφαρμογή του, ή αν εφαρμοστεί, ενώ δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις αυτές, καθώς και αν εφαρμοστεί εσφαλμένα, η δε παραβίαση εκδηλώνεται είτε με ψευδή ερμηνεία, δηλαδή με την απόδοση στον κανόνα δικαίου έννοιας μη αληθινής ή μη αρμόζουσας ή έννοιας περιορισμένης ή στενής, είτε με κακή εφαρμογή, δηλαδή με εσφαλμένη υπαγωγή (Ολ.ΑΠ 7/2006, 4/2005).

Στην προκειμένη περίπτωση το Εφετείο με την προσβαλλόμενη απόφασή του, αναφορικά με το κρίσιμο ζήτημα του συντρέχοντος πταίσματος της θανατωθείσας συνεπιβάτιδας της εμπλακείσας στο ένδικο ατύχημα δίκυκλης μοτοσυκλέτας, κατά το ένδικο αυτοκινητιστικό ατύχημα Μ. - Θ. Π., συνεπεία της παράλειψής της να φοράει προστατευτικό κράνος κατά τον χρόνο του ατυχήματος και την ένδικη αγωγική αξίωση της χρηματικής ικανοποίησης λόγω ψυχικής οδύνης της δεύτερης, τρίτης, τετάρτου, πέμπτου, έκτου, έβδομου, όγδοου και ένατης των εναγόντων, εκ των οποίων η δεύτερη ενάγουσα είναι και σύζυγος του πρώτου ενάγοντος-θετού πατέρα της θανούσας, που αποτελούν τα μέλη της φυσικής-βιολογικής οικογένειας της θανούσας, δέχθηκε, ανελέγκτως, τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: "...Ωστόσο, ο ισχυρισμός των εναγομένων ότι η συνεπιβάτιδα της δίκυκλης μοτοσυκλέτας είναι συνυπαίτια του θανάσιμου τραυματισμού της, διότι δεν φορούσε κράνος ασφαλείας,

πρέπει ν' απορριφθεί ως ουσία αβάσιμος, καθόσον αποδείχθηκε ότι λόγω της αυξημένης για τις περιστάσεις ταχύτητας που είχε αναπτύξει ο πρώτος εναγόμενος και της μετέπειτα εκτροπής του οχήματός του η συνεπιβάτιδα υπέστη τις σοβαρές σωματικές βλάβες, όχι μόνο στο κεφάλι της, αλλά και στο θώρακα και στην κοιλιακή χώρα, οι οποίες θα επέρχονταν άνευ ετέρου, ανεξάρτητα από το αν φορούσε ή όχι κράνος ασφαλείας, η χρήση του οποίου δεν συνδέεται αιτιωδώς με αυτές. Συγκεκριμένα, η ανωτέρω υπέστη βαρύτατη κρανιοπροσωπική/κρανιοεγκεφαλική κάκωση, κατάγματα θόλου/βάσης του κρανίου, υποσκληρίδιο αιμάτωμα, υπαραχνοειδή αιμορραγία, φλοιικές εγκεφαλικές θλάσεις, βαριά θωρακική κάκωση: συντριπτικά κατάγματα των πλευρών του αριστερού ημιθωρακίου, θλάσεις πνευμόνων, αιμάτωμα περικαρδίου, αιμάτωμα οπισθίου μεσοθωρακίου, βαριά κοιλιακή κάκωση: πολλαπλές ρήξεις ήπατος, αιμοπεριτόναιο, κάταγμα του αριστερού βραχιονίου, πολλαπλές κακώσεις του τύπου των εκδορών και των εκχυμώσεων του προσώπου, του κορμού, των άνω και των κάτω άκρων... και σύμφωνα και με όσα αναλυτικά διαλαμβάνονται στην προηγηθείσα νομική σκέψη, ο συναφής νόμιμος (άρθρο 300 ΑΚ) αυτοτελής ισχυρισμός των εναγομένων, που επαναφέρεται παραδεκτά στην παρούσα (κατ' έφεση) δίκη, με τις αντεφέσεις τους, περί του ότι συντέλεσε (κατά ποσοστό 80%) στην πρόκληση (και στην έκταση) του εν λόγω θανάσιμου τραυματισμού της και πταίσμα της ίδιας, εξαιτίας της ως άνω παραλείψεώς της, πρέπει ν' απορριφθεί ως ουσιαστικά αβάσιμος... Στην προκειμένη περίπτωση αποδείχθηκε ότι ο πρώτος των εναγόντων είναι θετός πατέρας της θανούσας, ενώ η δεύτερη είναι η σύζυγός του και παράλληλα αδερφή της θανούσας. Οι λοιποί ενάγοντες αποτελούν την φυσική της οικογένεια και συγκεκριμένα η 3η και ο 4ος, Έ. Α. και Μ. Α., τους φυσικούς γονείς της και οι λοιποί, 2η, 5ος, 6ος, 7ος, 8η και 9η, Λ., Λ., Α., Β., Ά. και Α., που γεννήθηκαν τα έτη 1970, 1967, 1972, 1975, 1977 και 1982, αντίστοιχα, τα αδέρφια της. Η θανούσα, που γεννήθηκε στις 21-5-1989 στην

Αλβανία, και ήταν το μικρότερο παιδί της άνω οικογένειας, υιοθετήθηκε από τον πρώτο ενάγοντα, (που γεννήθηκε στις 5-11-1953), Ε. Π., το έτος 2005, σε ηλικία 16 ετών. Διέμενε όμως μαζί του, καθώς και με τη σύζυγό του -και αδερφή της, στην Λαμία, και συμβιούσαν ως οικογένεια, από το έτος 1997, όταν οι Αλβανικής υπηκοότητας γονείς της ήρθαν στην Ελλάδα και ανέθεσαν την επιμέλειά της στον πρώτο ενάγοντα με σκοπό την υιοθεσία και η θανούσα ήταν ηλικίας 8 ετών. Η τελευταία, που ήταν φοιτήτρια από το έτος 2010 των ΤΕΦΑΑ Θεσσαλονίκης και εργάζονταν παράλληλα ως σερβιτόρα σε κατάστημα υγειονομικού... Ο αδόκητος, αιφνίδιος και τραγικός θάνατος της ανωτέρω, που προήλθε από την προπεριγραφείσα παράνομη και υπαίτια συμπεριφορά του οδηγού του ζημιογόνου οχήματος, Δ. Τ., προξένησε (και) μη περιουσιακή ζημία στα έννομα αγαθά των προσώπων όλων των εναγόντων, οι οποίοι συνδέονταν μαζί της με μεγάλη αγάπη, στενό ψυχικό δεσμό και εξ αντικειμένου στενή συγγένεια και περιλαμβάνονται όλοι, κατά την κρίση του παρόντος Δικαστηρίου, στην οικογένειά της, κατά την έννοια του άρθρου 932 ΑΚ... Και ναι μεν σύμφωνα με το άρθρο 1561 του ΑΚ, κατά τ' ανωτέρω αναφερθέντα: "Με την υιοθεσία διακόπτεται κάθε δεσμός του ανήλικου με τη φυσική του οικογένεια... και ο ανήλικος εντάσσεται πλήρως στην οικογένεια του θετού γονέα του", πλην όμως η διακοπή αυτή αφορά μόνο στο πλέγμα των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων του οικογενειακού και κληρονομικού δικαίου, όπως το δικαίωμα επικοινωνίας, το κληρονομικό δικαίωμα, την υποχρέωση διατροφής κ.λπ. και όχι τη μη ένταξη των βιολογικών γονέων, υπό τις ανωτέρω

αναφερόμενες προϋποθέσεις, στην έννοια της οικογένειας του άρθρου 932 του ΑΚ, αφού μοναδικό κριτήριο εδώ αποτελεί το πραγματικό ζήτημα της ύπαρξης δεσμών και αισθημάτων αγάπης και στοργής μεταξύ του θανατωθέντος και του αιτούντος χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης... Ενόψει των παραπάνω, η εύλογη, κατά την κρίση του παρόντος Δικαστηρίου, χρηματική ικανοποίηση, λόγω ψυχικής οδύνης, που πρέπει να επιδικασθεί στους ενάγοντες, ανέρχεται ειδικότερα στα παρακάτω ποσά: α) στο ποσό των 50.000,00 ευρώ για τον πρώτο ενάγοντα, θετό πατέρα της θανούσας, β) στο ποσό των 15.000,00 ευρώ σε καθένα από τους δεύτερη, τρίτη και τέταρτο των εναγόντων, αδερφή (με την οποία συμβιούσε ως οικογένεια) και φυσικούς γονείς της και γ) στο ποσό των 10.000,00 ευρώ για καθένα από τους λοιπούς, πέντε, αδελφούς της, πέμπτο, έκτο, έβδομο, όγδοο και ένατη των εναγόντων, αντίστοιχα, ποσά που είναι δίκαια και εύλογα, δηλαδή, ανάλογα με τις συγκεκριμένες περιστάσεις της προκειμένης περίπτωσης, αλλά και σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας (άρθρα 25 παρ. 1 του Συντάγματος και 2, 9 παρ. 2 και 10 παρ. 2 της ΕΣΔΑ)... Συνακόλουθα, μετά τις ως άνω παραδοχές, το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο που με την εκκαλούμενη απόφασή του, αφενός μεν επιδίκασε υπέρ του πρώτου ενάγοντος το ποσό των σαράντα πέντε χιλιάδων (45.000,00) για την εύλογη χρηματική ικανοποίηση της ψυχικής οδύνης που υπέστη από το θάνατο του παραπάνω προσφιλούς συγγενικού του προσώπου αντί του ποσού των πενήντα χιλιάδων (50.000,00) ευρώ, αφετέρου δε απέρριψε την ίδια αξίωση για εύλογη χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης που υπέστησαν οι φυσικοί γονείς και τα αδέρφια της θανούσας Μ. - Θ. Π. από τον θάνατό της, ως μη περιλαμβανόμενοι στην έννοια της οικογένειας του άρθρου 932 του ΑΚ, λανθασμένα εφάρμοσε τις προρρηθείσες νομικές διατάξεις και λανθασμένα (επίσης) εκτίμησε τις αποδείξεις που τέθηκαν στην κρίση του, όπως βάσιμα εν μέρει ισχυρίζονται οι ανωτέρω ενάγοντες με τους συναφείς λόγους της κρινόμενης έφεσής τους, σε αντίθεση με τους αβάσιμους σχετικούς λόγους των συνκρινόμενων αντεφέσεων των εναγομένων... Ακολουθως, πρέπει, αφού εξαφανισθεί μερικά η εκκαλούμενη απόφαση, ήτοι, μέσα στα καθοριζόμενα από την έφεση όρια και συγκεκριμένα, μόνον, ως προς το αναφορικά με την κύρια αγωγή, μέρος της (άρθρο 535 παρ. 1 του ΚΠολΔ) και περαιτέρω, για το ενιαίο (του τίτλου) της ενδεχόμενης αναγκαστικής εκτελέσεως και ως προς την προρρηθείσα, μη ανατρεπόμενη (σχετικά με την επιδίκαση των εξόδων κηδείας στον πρώτο ενάγοντα) διάταξή της, να κρατηθεί από το παρόν Δικαστήριο η υπόθεση και να δικασθεί κατ' ουσίαν η παραπάνω, υπ' αριθμ. κατάθεσης .../2013, αγωγή, η οποία πρέπει να γίνει μερικά δεκτή και αφενός μεν να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι (Δ. Τ. και η ασφαλιστική εταιρία "...", αντίστοιχα) να καταβάλουν, εις ολόκληρον έκαστος, στους ενάγοντες τα ανωτέρω χρηματικά ποσά, όπως αναφέρονται ειδικότερα για τον καθένα τους στο διατακτικό, αφετέρου δε να αναγνωρισθεί η υποχρέωσή τους να τους καταβάλουν τα αναφερόμενα κατωτέρω ποσά, νομιμότοκα από την επίδοση της ένδικης αγωγής τους και μέχρι την ολοσχερή τους εξόφληση...".

Από τις πιο πάνω παραδοχές της προσβαλλόμενης απόφασης στο αποδεικτικό της πόρισμα, καθόσον αφορά την έλλειψη συντρέχοντος πταίσματος της θανούσας, εξαιτίας της παραλείψεώς της να φορά προστατευτικό κράνος, προκύπτει ότι έχει νόμιμη βάση και δη την απαιτούμενη αιτιολογία, γιατί καλύπτεται χωρίς λογικά κενά και αντιφάσεις και με πληρότητα και σαφήνεια, χωρίς να χρειαζόταν οποιαδήποτε άλλη περαιτέρω παραδοχή, το πραγματικό των εφαρμοστέων εδώ κανόνων ουσιαστικού δικαίου των άρθρων 300 ΑΚ και

12 παρ. 6 του ν. 2696/1999 (ΚΟΚ), τους οποίους η προσβαλλόμενη απόφαση δεν παραβίασε με ασαφείς, αντιφατικές και ανεπαρκείς αιτιολογίες, ενώ δεν ήταν αναγκαία η παράθεση και άλλων για να αιτιολογηθεί χωρίς αμφιβολία η έλλειψη συντρέχοντος πταίσματος της θανούσας συνεπιβάτιδας της ζημιογόνου δίκυκλης μοτοσυκλέτας στον θανάσιμο τραυματισμό της, εξαιτίας της παραλείψεώς της να φορά προστατευτικό κράνος κατά τον χρόνο του ατυχήματος, καθόσον σύμφωνα με τις παραδοχές της προσβαλλόμενης απόφασης, η θανούσα υπέστη σοβαρές σωματικές βλάβες όχι μόνο στο κεφάλι της αλλά και στον θώρακα και την κοιλιακή χώρα, οι οποίες θα επέρχονταν άνευ ετέρου, ανεξάρτητα από το αν φορούσε ή όχι κράνος ασφαλείας, η χρήση του οποίου δεν συνδέεται αιτιωδώς με αυτές και ότι επρόκειτο για βίαιο θάνατο. Επομένως, ο κατ' ορθότερο μόνο από τον αριθ. 19 και όχι και του αριθ. 1 του άρθρου 559 ΚΠολΔ δεύτερος λόγος αμφοτέρων των αναιρέσεων, πρέπει ν' απορριφθεί.

Αντίθετα, το Εφετείο, το οποίο με την προσβαλλόμενη απόφασή του δέχθηκε εν μέρει την από 3-4-2013 κύρια αγωγή και υποχρέωσε τους εναγομένους, καθένα σε ολόκληρο, να καταβάλουν σε όλα τα μέλη της φυσικής - βιολογικής οικογένειας της θανούσας τα ποσά, που αναφέρονται, ειδικότερα, σ' αυτή, διότι ενέταξε την φυσική - βιολογική οικογένεια της υιοθετούμενης στα δικαιούμενα κατ' άρθρο 932 εδ. γ' ΑΚ χρηματικής ικανοποίησης, λόγω ψυχικής οδύνης, πρόσωπα με μοναδικό κριτήριο το πραγματικό ζήτημα της ύπαρξης δεσμών και αισθημάτων αγάπης και στοργής μεταξύ της θανούσας και των μελών της φυσικής της οικογένειας, χωρίς ωστόσο, να πληρούται και η προϋπόθεση της ύπαρξης συγγένειας για την επιδίκαση χρηματικής ικανοποίησης λόγω ψυχικής οδύνης, εσφαλμένα ερμήνευσε και εφάρμοσε τις ουσιαστικές διατάξεις των άρθρων 932 εδ. γ' και 1561 ΑΚ, διότι για την ένταξη κάποιου προσώπου και εν προκειμένω όλων των μελών της φυσικής - βιολογικής οικογένειας της θανούσας, εκτός από την δεύτερη ενάγουσα, η οποία εκτός από φυσική - βιολογική αδελφή της θανούσας είναι και σύζυγος του θετού πατέρα της θανούσας, στην "οικογένεια" του άρθρου 932 εδ. γ' ΑΚ θα πρέπει να πληρούται πρωτίστως το κριτήριο της ύπαρξης της συγγένειας, το οποίο όμως στην ένδικη υπόθεση, λόγω της πλήρους ένταξης της υιοθετούμενης Μ.-Θ. Π., κατ' άρθρο 1561 ΑΚ, στην οικογένεια του θετού της πατέρα, δεν πληρούται, σύμφωνα και με όσα στην οικεία νομική σκέψη αναπτύχθηκαν. Επομένως, ο πρώτος από τον αριθ. 1 του άρθρου 559 ΚΠολΔ λόγος αναιρέσεως, με τον οποίο οι αναιρεσείοντες αμφοτέρων των κατά τα ανωτέρω συνεκδικασθεισών αιτήσεων αναιρέσεως και συγκεκριμένα η αλλοδαπή ασφαλιστική εταιρία με την επωνυμία "... " και ο πρώτος εναγόμενος της από 3-4-2013 κύριας αγωγής και παρεμπιπτόντως εναγόμενος της από 20-5-2013 παρεμπιπτούσας αγωγής της ως άνω συνεναγομένης ασφαλιστικής εταιρίας Δ. Τ. παραπονούνται για ευθεία παραβίαση των ουσιαστικών διατάξεων των άρθρων 932 εδ. γ' και 1561 ΑΚ, πρέπει να γίνει δεκτός ως προς όλα τα μέλη της φυσικής -βιολογικής οικογένειας της θανούσας, εκτός της δεύτερης ενάγουσας, η οποία όπως προειπώθηκε, εκτός από φυσική - βιολογική αδελφή της θανούσας έχει και την ιδιότητα της συζύγου του θετού πατέρα της θανούσας Ε. Π., υπό την οποία και ασκεί την κρινόμενη αγωγή και συγκεκριμένα ως προς τους φυσικούς-βιολογικούς γονείς της Έ. Α. και Μ. Α. και τα φυσικά-βιολογικά αδέρφια της Λ. Α., Α. Α., Β. Α., Ά. Α. και Α. Α. και να εξαφανισθεί η προσβαλλόμενη απόφαση κατά το μέρος, που δέχθηκε κατ' ουσία την από 3-4-2013 κύρια αγωγή και επιδίκασε στους ενάγοντες και συγκεκριμένα στα προαναφερθέντα μέλη της φυσικής - βιολογικής οικογένειας της

θανούσας Έ. Α., Μ. Α., Λ. Α., Α. Α., Β. Α., Ά. Α. και Α. Α. ως χρηματική ικανοποίηση, λόγω ψυχικής οδύνης, τα αναφερόμενα, ειδικότερα, σ' αυτή χρηματικά ποσά. Ακολούθως πρέπει να παραπεμφθεί η υπόθεση κατά το αναιρούμενο μέρος στο ίδιο Δικαστήριο, που την εξέδωσε, συγκροτούμενο από άλλο Δικαστή, να διαταχθεί η απόδοση των παραβόλων στους καταθέσαντες αναιρεσεύοντες (άρθρο 495 παρ. 4 εδ. ε' ΚΠολΔ) και να καταδικασθούν οι αναιρεσίβλητοι στην δικαστική δαπάνη των αναιρεσειόντων (άρθρα 176, 183 ΚΠολΔ), που κατέθεσαν και προτάσεις, όπως ορίζεται, ειδικότερα στο διατακτικό, λόγω της παράστασής τους με διαφορετικούς Δικηγόρους και της συνεκδικάσεως των ως άνω αιτήσεων αναιρέσεως κατά της αυτής απόφασης του Εφετείου Θεσσαλονίκης.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Συνεκδικάζει τις από 27.4.2016 (και με αριθμό κατάθ. ...2016) και 17.5.2016 (και με αριθμό κατάθ. ...2016) αιτήσεις αναιρέσεως της 1899/2015 απόφασης του Μονομελούς Εφετείου Θεσσαλονίκης.

Αναιρεί την 1899/2015 απόφαση του Μονομελούς Εφετείου Θεσσαλονίκης, ως προς την από 3-4-2013 κύρια αγωγή κατά το αναφερόμενο στο σκεπτικό τμήμα και απορρίπτει κατά τα λοιπά.

Παραπέμπει κατά το μέρος τούτο στο εκδόσαν την προσβαλλόμενη απόφαση Εφετείο, συντιθέμενο από άλλο Δικαστή.

Διατάσσει την απόδοση των παραβόλων στους καταθέσαντες αναιρεσεύοντες αμφοτέρων των αιτήσεων αναιρέσεως.

Και

Καταδικάζει τους αναιρεσίβλητους στην πληρωμή της δικαστικής δαπάνης των αναιρεσειόντων, την οποία ορίζει στο ποσό των χιλίων πεντακοσίων (1.500,00) ευρώ για κάθε αναιρεσεύοντα.

ΚΡΙΘΗΚΕ και αποφασίσθηκε στην Αθήνα την 1η Δεκεμβρίου 2017.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΗΚΕ στην Αθήνα σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του στις 10 Ιανουαρίου 2018.

Η ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ